

K Ü P E Ş T E

K A L E M E V E K İ T A B A T U T U N A N L A R A

“ GERÇEK ŞU Kİ, BİZ İNSANI KATIŞIK BİR
NUTFEDEN YARATTIK...”

İnsân Suresi - 70

Başlarken

Hiçbir şey bilmiyoruz...

Kalbimizin daha kaç zaman ruhumuzu taşıyıp taşımayacağını...

Zihnimizin kurulu bir saat gibi düzenli işlerken, kararını aniden değiştirip değiştirmeyeceğini...

Bir yazarın, en hüznü kelimelerle süslerken cümlelerini ve "Acaba hangi kitabının yarım kalacağını" düşünürken, sonraki cümlesini tamamlayıp tamamlayamayacağını...

Dinlediğin o güzel ezginin, kulağının pasını son kez silip silmeyeceğini...

Salıncakta sallanan masum, güzel gözlere bir daha bakıp bakamayacağını...

Tek nefeste içtiğin o buz gibi suyun son yudumun olup olmayacağını...

Bilmiyorsun.

Hangimiz biliyoruz, ne zaman rahmet yağmurları sulayacak ruhumuzu ve tam olarak hangi gün gelecek en yakın bahar?

Bir nokta kadar değerimiz yok aslında, nefesimiz kesildiği an fâni dünyada. Buna nefsimiz ne zaman boyun eğecek işte tam olarak bunu da bilmiyoruz!

Bilmemenin ağır yükünü taşıyor bîtap düşmüş benliklerimiz.

Halbuki...

Bilmiyoruz, gören kalplerin ve duyan ruhların nasıl yükseldiğini...

Bilmiyoruz, her âna olağan, her varlığa sıradan muamelesi yapmamanın güzelliğini...

Bilmiyoruz, büyüdükçe bedenlerimiz, kalplerimize ortak oluyor nefislerimiz...

Bilmiyoruz dünyaya atılan en değerli *tohumuz* biz...

Ve bilmiyoruz her birimiz birer mucizeyiz.

Vesselâm...

K Ü P E Ş T E
K A L E M E V E K İ T A B A T U T U N A N L A R A

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
SEDA BAYRAK DURGUT

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU
HANİFE ARTAR YALÇIN

EDİTÖRLER
F. ZEHRA BOYALI
HANİFE ARTAR YALÇIN
REYHAN KARAKABAK YILMAZ
GÖZDE ARI

YAZARLAR
ESMA BEYZA ARSLAN
F. ZEHRA BOYALI
HANİFE ARTAR YALÇIN
GÖZDE ARI
NAZİFE YALÇIN SELÇUK
REYHAN KARAKABAK YILMAZ
SEDA BAYRAK DURGUT
TUĞÇE ŞİFÂ ZORLU

MİSAFİR YAZAR
MALİK ÇEKMEGİL
SAMİ TERZİ
TUBA KARATOP

GRAFİK - MİZANPAJ
SEDA BAYRAK DURGUT

SOSYAL MEDYA
RABİA RÜMEYSA BAYRAM

Seda Bayrak Durgut

Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

ESMA BEYZA ARSLAN
Ümmü Seleme (r.anha)

Rabbimiz, her birimize ayrı ayrı takdir ettiği nimetlerini birer *tohum* gibi hayatımıza serper. Onların kıymetini idrak ederek dünyada ve ahirette göz aydınlığı olacak ihsanlara dönüştürmeyi, bizim sorumluluğumuza bırakır. Çeşitli imtihanlarla insanı zorlar. Zorlar ki mizacındaki güçlü yönleri ortaya çıksın, kendini geliştirsin. Verdiği nimetlerin önce varlığıyla sonra da yokluğuyla imtihan eder bizleri. İşte bu çetin varlık yokluk sınavlarından yüz akıyla çıkmak için; ferasetle bakmak, tevekkülle beklemek ve isyan etmeden çaba göstermek gerekir.

Böyle zamanlarda, sahabeler bir öğretmen gibi yol gösterir bize. Misal; yaşadığı zorlukları, karakterini güçlendirecek fırsatlara çevirdiği hayatıyla, Ümmü Seleme annemiz karşımızda beliriverir.

Çoğumuz onu, çok sevdiği eşinin vefatından sonra, küçük yaşta yetim kalan çocuklarıyla yaşadığı üzüntüsü ve sonrasında Peygamberimizle (s.a.v.) evlenmesiyle biliriz. Halbuki Ümmü Seleme'nin akli selimle inşa ettiği hayatı daha nice güzel örneklerle doludur. O, ilim öğrenmeye düşkün bir müctehid hanım, Kuran-ı Kerim'i hıfzetmiş bir hafızdır. Sahabeler arasında en çok hadis rivayet eden ravilerden biridir. Daru'l-Erkam'da İslamı ilk kabul edenlerden biri olma şerefine de ulaşmıştır.

Ümmü Seleme; Mekke'de mensup olduğu seçkin ailesinin imtiyazlarıyla rahat bir hayat yaşarken Peygamberimizin İslama çağrısını duyduğunda hiç tereddüt etmeden müslüman oldu. Ebu Cehil ve Halid b. Velid gibi yakın akrabaları başta olmak üzere Mekke müşrikleri tarafından çok baskı gördü ama iman etmekten vazgeçmedi ve Mekke'deki imkânları bol, rahat hayatını terk edip eşi Ebu Selemeyle birlikte Habeşistan'a göç etti. Mekke'ye tekrar döndüklerinde onları daha ağır sıkıntılar beklemekteydi. Medine'ye hicret etmek istediler. Bu defa da eşi Ebu Seleme Medine'ye giderken, kendisi ve çocuğu Mekke'de aileleri tarafından alıkonuldu. Üstelik onu, oğlu Seleme'den de ayırdılar. Aynı şehirde olup da bir yıl boyunca evladının yüzüne hasret kaldı, göz yaşları hiç dinmedi. Çektiği acı sonunda müşrikleri de yumuşattı, oğlunu ona verdiler. Medine'ye gitmesine ses çıkarmadılar.

Medine'de eski huzurlarına, mutluluklarına kavuştular ama bu da uzun sürmedi. Uhud Savaşında yaralanan Ebu Seleme iyileşemeyip vefat etti. Ümmü Seleme dört küçük çocuğuyla yine derin üzüntülere gark oldu. Peygamberimizin onunla evlenmesi hayatında yepyeni bir sayfa açtı.

ESMA BEYZA ARSLAN
Ümmü Seleme (r.anha)

İlim öğrenmeye merakı Peygamberimizin yanında bir müctehid gibi yetişmesini sağladı. Aynı zamanda saygı duyulan kişiliğiyle; sorunların çözülmesi için başvuru olan, sevilen, söylediğine itibar edilen birisi oldu. Sorunları çözme becerisi ve dirayetiyle Hudeybiye'de Peygamberimize büyük desteği oldu.

Ümmü Seleme'nin; Peygamberimizin tavsiyesiyle sık sık söylediği "Biz şüphesiz Allah'a aidiz ve şüphesiz ona döneceğiz. Allahım, musibetimin ecrini bana ver, bana kaybettiğimden daha hayırlısını ver." duasıyla bütünleşen hayatı, nesiller sonra bizlere de nimetler ve musibetler karşısında nasıl bir duruş sergileyeceğimiz konusunda yol göstermeye devam ediyor.

Kaynak: ÜMMÜ SELEME - TDV İslâm Ansiklopedisi
(islamansiklopedisi.org.tr)

Rabbimiz, her
birimize ayrı
ayrı takdir ettiği
nimetlerini
birer *tohum* gibi
hayatımıza
serper.

GÖZDE ARI Çiçeklerin Şarkısı

Nihan, çiçek serasının günlük işlerini tamamlamak üzereydi. Toprakların nem kontrollerini yaptı, budanacak yaprakları budadı, bitkilerin besinlerini verdi. Her bir çiçek gülümseyerek teşekkür ediyor gibiydi. Hafif esen rüzgârla yaprakların kımıldaması tatlı bir heyecan hissettirdi.

Altügen seranın her bir bölümünü tek tek kontrol ederek fideleme ve çimlendirme bölümüne doğru yöneldi. Budadığı yaprakları komposta yerleştirdi. Sünbûli bir hava vardı, yağdı yağacaktı rahmet. Saatine bakmak için önlüğünün cebine elini attı ancak telefonu orada yoktu. “Hay Allah, kim bilir nerede bıraktım, ya aradı da duymadıysam,” diyerek telaşla bahçeden misafirlerini ağırladığı bölüme girdi. Gününü planladıktan sonra masanın üzerinde unutmuştu. “Hüma aramış mı?” diye baktı, şükür aramamıştı. Tam o esnada çaldı telefon “Zamanlaman harika ben de seni bekliyordum,” dedi. Hüma'nın “Yirmi dakikaya geliyorum,” demesi üzerine üstüne başına çeki düzen verdi.

Uzun zamandır birbirlerini göremeyen iki arkadaş sarılıp hasret giderdiler. Birlikte yaşadıkları günler içtikleri kahve kadar sıcacıktı. Bahçenin ortasında, havuzun karşısındaki kış bahçesine oturmuşlardı. Çevreleri, her biri farklı çiçeklerle donatılmıştı, seranın çekirdeği gibiydi. Hüma “Burası dünyaya ait olamayacak kadar güzel, renkler renge eklenmiş, yumuşacık dokularıyla uyumlarına hayran olmamak mümkün değil,” dedi. “Güller kitabını okurken hayret etmiştik, görselliğin yaygınlaşmadığı eski zamanlarda çiçeklerin açışını aşkla bekliyorduk. Biz o zamanın şartlarına vermiştik. ‘Şimdi de olsalardı bu kadar tutkuyla bakamazlardı,’ demiştik. Şu serada ne kadar yanıldığımı anladım. Her bir tohum, her bir filiz, her bir tomurcuk benim için apayrı heyecan veriyor.” Muhabbetin akış hızıyla zamanın akış hızı yarışalardı hangisi kazanırdı bilinmez ama vakit epeyce ilerlemişti.

Cennetten bir köşe olan serayı kapıdaki fidanlardan başlayıp bahçe bitkileri, kapalı mekân bitkilerini sırayla gezdiler. Minnak kumkuatlar, barışın simgesi zeytin fidanları, fuşya begonviller, koyu yeşil devetabanı, renk renk sardunyalar, zarif küpe çiçeği, renk renk papatyalar, güllerden rol çalmaya çalışan mis kokulu gardenyalar, turuncu kadifeler, mavi yağmur damlası, uzayıp giden arap saçları, puantiyeli begonya, sarı karides çiçeğine kadar envaiçeşit bitkiyi tek tek dolaştılar. Bazıları gerçek mi yoksa plastik mi diye düşünmekten alıkoyamıyordu Hüma. Gözlerini kapatıp kokuların âhengine bıraktı kendini.

GÖZDE ARI Çiçeklerin Şarkısı

Nihan, “Kokular muhteşem ama insan sürekli birlikte olunca aynı lezzeti alamıyor maalesef. Tıpkı insanın güzelliklere çabuk alışması gibi,” dedi ve ekledi “Çiçekleri görmek, dokunmak, koklamak yetmez bir de şarkısını duymalısın.” “Çiçeklerin şarkısı mı? Gerçekten duyabiliyor musun?” diye şaşkınlıkla sordu Hüma. Fideleme yaptıkları alanın yanında âletlerin olduğu alana geçtiler. Elllerinde pembe gül fidanı ve mor orkide vardı. Güllerin yapraklarının üzerine kulaklığa benzer bir aparat yapıştırdı Nihan. Telefona bağladığında aleti, pan flüt sesine benzer bir ses duyuldu. Ardından orkideye bağladı aynı aparatı, bu sefer daha tiz bir ses duydular. “Sübhanallah!” diyebildi Hüma sadece. Nihan “Bu bizim âletler aracılığıyla algılayabildiğimiz. Eğer kulaklarımız çiçeklerin gerçek sesini duyabilseydi daha neler duyabilirdik. Ya da bir *tohumun* çatlama sesi ile kendimize gelebilir miydik?!”

Hüma düşünceli bakışlarla çevresine bakarken “Bazen kendimi bir *tohum* gibi hissediyorum. Yalnız, doğru yeri arayan, umutlu ama bir o kadar da endişeli.” “Seni endişelendiren ne?” diyen yeşil gözlere açıklama ihtiyacı duydu. “Çürümeden, birine yem olmadan ya da üzerine basılmadan filizlenebilecek, soğuğa, rüzgâra dayanıp meyve verebilecek miyim?” diye endişeleniyorum.

Nihan, “Burası bitkiler için cennet denilebilir. Tüm ihtiyaçlarını karşılamama rağmen bazen hastalanıp kuruyabiliyorlar. Nereden okuduğumu hatırlamıyorum ama doğal şartlarında yaşadıkları zorluklarla karşılaşan bir fidan çok daha güçlü yetişiyor. Hazanın nefesi dokunduğunda veya suyu az olmasına göre çok daha dayanıklı yetişiyorlar Hümacım.” “Bitkilerden ders al diyorsun. Aldım dersimi çiçeklerin şarkısı kulağıma küpe olacak sanırım. Bugüne hatıra şu pembe küpe çiçeğini bana verirsin artık. “Tabii ki canım ne demek, yalnız bu prensestir ona göre...”

“Bazen kendimi
bir tohum gibi
hissediyorum.
Yalnız, doğru yeri
arayan, umutlu
ama bir o kadar
da endişeli.”

TUĞÇE ŞİFÂ ZORLU
Ya Senin
Bağrında Neler Saklı?

Şu saat olmuş hâlâ geziyorum. Çok yoruldu lakin burası çok büyük. Öyle iki-üç tur atıp çıkılacak gibi değil. Her adımda hayretler içinde başka bir yer keşfediyorum. Hem daha önceden gördüğüm yerleri ilk defa görüyor gibiyim.

Eskiden hızlı hızlı yürürdüm. Ayaklarım ezerdi yaprakları, çimleri. Şimdi adımlarımı daha yavaş atıyorum. Varlığımın bulunduğu yeri incitmesinden korkuyorum artık. Sanırım hassaslaştım. Gördüğüm hiçbir şeyi kaçırmak istemiyorum. Öyle bir yer ki burası, Allah'ın bir/ her kuluna bahsettiği en muazzam alan.

Dünya içinde dünya.
Âlem içinde âlem.
Gönül!
Dünyanın en büyük mağarası gibi!

Hani şu hasbelkader bir ormanın bağrında bulunan, içine kırk katlı bir gökdelen sığabilecek kadar büyük, kendine ait iklimi, nehirleri, şelaleri olan mağaradan bahsediyorum: "Dağ nehri mağarası".

Bir baksan kendine, sen de ormana benziyorsun. Yemyeşil ağaçlarının içinde binbir güzellik saklıyorsun. Hem yırtıcı hayvanları hem de ruha huzur veren kuşları bağrında yetiştiriyorsun.

Nâdide bitkilerin şifâsı da sende, akrelerin zehri de...
Bir gün bir dalın kırılıyor, ya da aniden çıkan bir yangın. Ne çamların kalıyor ne pınarların. Her şey bitti, dediğin; hasbelkader şifâ aradığın anda içindeki en büyük mağarayı buluyorsun. Sen bir hazine olduğunu o kayıplardan sonra anlıyorsun.
Ölüm... Ölüm de o ormana düşen bir dal kırılması ya da yangın...
Peki ölüm
Varlık mı? Yokluk mu?
Menzile varmış mıydık ki, ölene gitti diyorum...

Dünya içinde
dünya.
Âlem içinde âlem.
Gönül!
Dünyanın en
büyük mağarası
gibi!

2090, Haziran 08

Türk Uzay İstasyonu Asuman 01'de yardımcı pilotum. Bugünkü görevim Sarıl Bana çiçeğini beslemek... Nesli tükenmek üzere olan bitkileri istasyonda büyütüyor, çoğaltıyor, yeryüzüne indiriyor, dedelerinin doğdukları yere dikiyoruz. Bazılarının hafızası güçlüdür. Yabancı toprağı garipserler, iştahları kaçar. İlle de evim, derler. İlkokul 2'ye giden kızım Elânur'un kahvaltı masasındayken çekilen videosunu açıyorum onlara gıdalarını verirken. Yaprakları parıldıyor, mutlu oluyorlar. Kızımın sesindeki müşfik tonu hissediyorlar.

SAMİ TERZİ Uzay İstasyonu Pilotunun Günlüğü

2090, Haziran 20

Dünyamızı 2000'li yılların ortalarında üzüm üzüm üzdük. Küstü bize. Bereket kalktı hayatımızdan. Yağmurlar yağmadı. Elma ağaçları çiçeklenmedi, kiraz ağaçları küpelerini takmadı. Oğlum Yahya ağzını en çok şapırdatan meyveyi, şeftaliyi 5 sene yiyemedi. Ben de balı özlüyordum. Arılar sırı kadem basmıştı. Ne yapacaktık? Bereket geri gelir miydi? Dünyayı anlamalıydık artık. Hatalarımızı itiraf etmeliydik. Gidişat hepimizi harekete zorladı. Belediye başkanlarının çağrısıyla şehir meydanlarına futbol sahası büyüklüğünde elektronik tahtalar asıldı. Tahtalara yanlışlarımızı, ihmallerimizi, vurdumduymazlıklarımızı yazdık. Yıl sonunda cümleler toplandı, hayatımıza kök salmış 10 tanesi açıklandı. Arsız köklerin nasıl söküleceğindeydi sıra. Unutmadan, kadife tırtılının dinlenme saati... Odasındaki ışığı kısarsam uykusu gelecektir. İstasyonumuz? 30 odadan, 8 salondan, 3 laboratuvarından oluşuyor. Bugünkü satırları LB3 salonunda yazıyorum.

2090, Temmuz 02

Çözümleri meydandaki tahtalara sıralamak iki buçuk yıl sürdü. Neden? Aklımıza fikir gelmedi ki... Yarayı iyileştirecek ilacı bulmak kolay değildir. Yumurtanın akını, sarısından ayırmaya benzemez. Elânur'un annesiyle profiterol yapmasından daha zordur. Uygulaması kolay 5 çözüm ilkbaharın ilk günlerinde basın toplantısıyla duyuruldu. En beğenileni; suyu, gıdayı boşa harcayanların iki ay boyunca uluslararası tohum merkezinde ücretsiz çalışmalarındaydı. Şubeleri vardı merkezin. Türkiye'deki şubenin büyüklüğü 4 Sultanahmet Camisi'ne eşdeğerdi. Uzay istasyonumuzun inşaatı bitmişti. Roketimizin ateşleme sistemini hazırlıyorlardı. Gökyüzünün katmanları, atmosfer tabakası, uzayın sessizliği bizi bekliyordu. Beklemek demişken eşimin hediyesi yastığı yıkamıştım, kurumuştur, gece özlediğim yastıkta uyuyacağım.

2090 Temmuz 30

Tohumsuz hayatın imkânsızlığını anlayanlar, tecrübelerini aileleriyle paylaştılar. Televizyonlar programlar, belgeseller yayınladı.

Devamı... ↓

SAMİ TERZİ
Uzay İstasyonu
Pilotunun Günlüğü

Suyun başrolde olduğu bilgisayar oyunları tasarlandı. Dünyanın zengin ülkeleri benzer çalışmalar ortaya koydu. Uzaya çıkacağımız tarih kesinleşmişti. Doğum gününe bir hafta kala Asuman'ın İstasyonu'nda olacaktık. Ekip 7 kişiydi. İlk görevimiz tohum merkezinden aldığımız örnekler üzerinde çalışmak, sağlıklı gıdayı üretme yolları bulmaktı. Neden uzayda çalışmak zorundaydık? Dünyada sessiz, tehditlerin uğramadığı yer kalmamıştı. Uzay şartları bazı hayati deneylerin çabuk sonuçlanmasını sağlıyordu ayrıca. Bizim dışımızda dört uzay istasyonu daha vardı. El birliğiyle biricik gezegenimizin yaralarına merhemler geliştirecektik. Görevimiz ne zaman bitecek, bilemiyoruz. Kızım, oğlumla, eşimle haftada bir video konferans yoluyla konuşuyorum. Süre 9 dakika. Ve 10. dakikada gözüm yaşıyor. Mendil kullanmıyorum. Damlalar havada yüzüyor. Her birinde sevgim dolanıyor.

2093, Eylül 09

Merhemlerimiz görücüye çıkıyor. Gıdaların geniyile oynama yönteminden vazgeçiyoruz. Zincir marketler kapatılıyor. Mahallelere tohum marketleri kuruluyor. Her evden bir kişiyi kursa alıp kendi sebzesini yetiştirmesi için onu eğitiyoruz. Uzay laboratuvarlarında bulduğumuz teknikler sayesinde bitkinin, ağacın dilinden anlayıp tabiatın yorulmak bilmez işçileriyle empati kurmayı kolaylaştırdık. Kızım beşinci sınıfta. Oğlum Tohum Mühendisliği'ni kazandı. Onlarla gurur duyuyorum.

2094, Nisan 19

İstasyonumuzun GK9 çıkış kapısına bir sallanma aparatı kurdum. Üssümüzden onay alana kadar canım çıktı. İşimiz stresli, bedenen tüketici. Ferahlanmanın yollarını düşünürken bu yöntemi keşfettim. Kulağa çılgınca geliyor, biliyorum. Tarifsiz bir duygu, dünyaya doğru sallanmak... Maviliğin size kucak açması, gelsene demesi... Bir gün geleceğim, ayaklarımı Selamlık Koyu'nun serin sularına daldıracağım. Oğlumla tüplü yüzeceğiz, Müren balığına yemek yedireceğiz. Kızım yamaç paraşütüne oturacağım, bırakacağız kendimizi bulutların bağrına. Sonra bütün aile, eşimi de ikna edersem, sıcak hava balonuna bineceğiz. Albatroslarla göz göze, Deniz kartalının gösterisini izleyeceğiz.

“Merhemlerimiz
görücüye çıkıyor.
Gıdaların geniyile
oynama
yönteminden
vazgeçiyoruz. Zincir
marketler
kapatılıyor.
Mahallelere tohum
marketleri
kuruluyor.”

HANİFE ARTAR YALÇIN
Mahkûm

Darağacındaki yağlı urgan zaman
Beni, hayata bağlayan
Ya toplanıp gideceğim bu yalan dünyadan
Ya da hâkimin iki dudağının arasında kalıcıyım
Sorma nedenleri, niçinleri
Gözümde kayan yıldızların nereye gittiğini
Tutmadı işte
Göz kırpmadı arka bahçeye attığın tohumlar
Yağmur da yağmadı
Zâhir, bereketsiz topraklar
Ah, tutaydın şu günaha meyilli nefsimin ellerinden!
Bir Cuma gecesi
Yakamozları beraber seyredip
Altın boynuzdaki bir camide
Sabahı seninle karşılasaydık
Huzur dağıtan minarelerden
O günkü nafakamızı toplasaydık
Demiştin sana,
Tespîh gibiyim, koparsa ipim toparlanamam
Süresi geçmiş merhamet değil istediğim
Teşhis konmuştu, hastalığım sensizlik
Uzaklığın yasak, tedavim gözlerin.

Hamuru yoğururken bir yandan da günlük yapılacak işlerini düşünüyordu. Uçuşan perdenin ardına, denize takıldı gözleri. Ne zamandır gitmiyordu sahile. Bazen çıkmak istemez bütün günü evde geçirirdi. Fakat bugün hava evde oturamayacak kadar güzeldi. Çoğunlukla kitabını alır bir sokak ötedeki sahile iner, biraz yürür, bankta oturur, hem dinlenir hem okur, bazen sadece denizi izlerdi. “Denizin verdiği huzur renginden mi, yoksa enginliğinden mi” diye düşünürdü.

TUBA KARATOP

İz

Hamuru mayalamaya bırakıp evdeki diğer işleri halletti. Gurbette olduğundan mütevellit çok misafiri olmasa da düzeni tertibi eksik etmezdi. Mayası gelen hamurun maya kokusunu çıkardıktan sonra poğaçaya şekli verdi. Eşi anne poğaçası istemişti. İsmi anne poğaçası olsa da aynı tadı vermeyeceğini o da biliyordu. O lezzeti sadece kendi annesi verebilirdi.

Ne zamandır ertelediği filografi tablosunun zemini için kumaş almak hem de yürümek için hazırlanıp dışarı çıktı. Tatlı bir esinti yüzünü okşadı. Ev arayışlarındayken sahile bir sokak ötede olan bu evi görür görmez sevmişlerdi. Araba, asphalt, ses, karmaşa ve yapay olan her şeyi bir sokak ötesine bırakarak sahile vardı. Ayakkabısına dolan kuma aldırmadan denize doğru yürüdü. “Rabbim, doyamıyor bakmaya insan.” Kumların arasından midye ve istiridye kabuklarına baktı. Mor olan istiridyeyi alıp yürümeye devam etti. Geçirdiği rahatsızlıktan dolayı birkaç zamandır derin nefes alamıyordu. Gözlerini kapatıp nefesi çekti içine. Baş ucunda ıhlamur ağacı. Bir esinti. Gözlerini açıp gülümsedi “Sanırım iyileşiyorum. Binler hamd...”

“Rabbim her bir yandan şenlendiriyorsun. Nasıl bir süsleme, yer, gök. Sübhanallah.” Dudaklarından cümleler dökülürken yürüyüş yoluna doğru gitti, banka oturdu. Kitabını unutmuştu. Kulaklıkları çıkardığı sırada yoldan tekerlekli sandalyeli yaşlı bir adam geçiyordu, yanına gelmek ile gelmemek arasında bir an duraksadı, gülümsedi. Genç kızın da karşılık vermesiyle onayı almışçasına yaklaştı. Hâl hatır sordu tanışıklık varmışçasına, sıcaklıkla. Gözler deniz gibi masmavi. Sol tarafının felçli olduğunu ve buna trafik kazasının sebep olduğunu söyledi. “Ah o kaza! Hatırladığım tek şey hastanede gözlerimi açtığım ve kapıda birinin ‘ölüsünü verin!’ ” diye haykırmasıydı. Benim hanımdı bu. Duyuyordum sesleri. Doktor ‘hanımefendi ölmedi kocanız’ dese de duymuyor bağırma devam ediyordu. Gücüm yettiğince bağırma çalıştım, ‘Ölmedim Ayten, ölmedim!’ Duymuyordu.” Bunları anlatırken arkadan bir adam yaklaştı. “Kemal, ben köprüye kadar gidiyorum, sohbetin bitince sen de git gel, öyle eve gidelim,” dedi.

TUBA KARATOP

İz

Yaşlı adam yavaşça başıyla onayladı. Adam gittikten sonra kıza döndü: “Komşuyuz. Böyle buralarda vakit geçiriyoruz işte, arkadaşım pek yok, erken vefat ettiler. Çok çektim kızım, bu gözler neler görmedi. Şimdi evlatlar da iş gücü sahibi olup evlenip gidince hanımla yalnız kaldık. Ama ben hep yalnızdım. Onunla birlikteyken de...”

Zaman zaman denizden yaşlar akıyor, elinin tersiyle silip tekrar anlatmaya başlıyordu. Kazayı, çocukluğunu, muhâcir oluşlarını ve göçü -babasının da ona anlattığı mübadeleyi-, evliliğini, çocuklarını, hayatını ve ölümünü... Bir insan ölümünden nasıl bu kadar sıradan bahseder, diye düşündü kız. Ölüm el haktı, lâkin yine de şaşırmıştı. Aslında şaşırdığı yaşlı adamın ölümünden bahsetmesi değil, sorusuydu. Kıza yönelttiği soru onu dumura uğratmıştı. “Benim babamın mezarı köyde. ‘Ben ölünce köye babamın yanına gömün,’ diyorum. Karım, çocuklarım ‘buraya yaşadığımız yere gömelim,’ diyorlar. Köyü kabul etmiyorlar. Kızım sence nereye gömsünler beni?” Yutkundu, ne diyeceğim şimdi diye düşünürken “Amca, Allah hayırlı ömürler versin, bilemedim,” dedi.

Kırk beş dakikadan fazla zamandır oradaydılar. Yaşlı adamın nemli gözlerine baktı, oturup onu biraz daha dinleyip içindeki cümle yükünü almak istedi. Kelime kelime... Fakat vakit bir hayli ilerlemişti. “Ben kalkayım artık Kemal Amca, tekrar karşılaşırız umarım. Teşekkür ederim.” “İnşallah, dinlediğiniz için ben teşekkür ederim.” Başını hafifçe eğen genç kız içinde bir yerlerde bir burukluk hissetti, yavaşça uzaklaştı.

Hava serinlemişti, yaşlı adamın dediklerini düşündü. “Çoğu zaman geziniyorum işte sahilde. Hayvancıkları besliyorum, bankta denk geldiğim insanlarla sohbet ediyorum. Bir gün buralarda gezinen Kemal olmayacak. Fena mı olur benden bir iz kalsa.”

“Ah o kaza!
Hatırladığım tek
şey hastanede
gözlerimi açtığım,
ve kapıda birinin
“ölüsünü verin!”
diye
haykırmasıydı.”

Dönüş yolunda yaşlı adamı gördü, bankta iki genç ile konuşuyordu. Kim bilir belki onlara da soruyordu: “Sahi, mezarım nerede olsun benim?”

F. ZEHRA BOYALI Göçnâme Dörtnala

Hollanda'da yolda gördüklerimi anlatırken öncelik tanımak istediğim konu atlar. Trafikte daha önce görmediğim bir yoğunlukta çekme karavan ve ilk kez burada gördüğüm at römorku dikkatimi çekti. Elbette daha önce hayvan taşıyan römorka fazlaca denk geldim ancak burada dikkatimi çeken bir ya da iki atın sığabileceği çok küçük römorklardı ve özellikle şahsi arabalara bağlı olmalarını ilginç buldum. Sonradan öğrendim ki insanlar binicilik hobilerini bu tarz bir yöntem ile sürdürüyorlarmış. At bakmak için çiftlikleri ya da uygun alanları olmasa bile bırakabilecekleri at bakım evleri diyebileceğimiz yerler var. Sahibi burada kalması için bırakıyor sonrasında istediği zaman alıp römorku ile götürüyor bineceği yere. Hatta at sahipleri uzun süren dostluklarını kolay bitiremeyeceklerinden atlar yaşlandığında bir çeşit "huzurevi"ne bırakılıyor. Belki onu eskisi gibi uzun süren yürüyüşlere ve koşuya götüremiyorlar ancak bu mekanlara sık sık gelerek tımarını, bakımını yapabiliyorlar. Bu yerler atın barınma, beslenme ihtiyacını karşılıyor ve herhangi bir aksilikte sahibi haberdar ediliyor. Aklıma Gönül Dağı dizisinde duyduğum yılık atları geldi. Bazen yaşlandıkları için bazen de kışın beslemeye güç yetiremeyen çiftçilerce doğaya salınıveriyorlar ancak soğuğa ve açlığa güç yetirebilenleri çoğalarak yeni bir sürü oluşturuyor. İnsanoğlunun sırt çevirdiği bu asil hayvanların özgürleşmesi ve yeniden berekete kavuşması beni derinden etkilemiştir.

Gelelim atları nerede nasıl gördüğüme. Özellikle merkezden biraz uzaklaşmaya başladığınızda, uzayıp giden yeşil tarlalar arasında, inek sayısı kadar olmasa da hiç azımsanmayacak sayıda at görebilirsiniz. Dikkat çekecek güzellikte farklı farklı türlerini kolaylıkla seçebilirsiniz ya da sokakta midillisinin dizginini çeke çeke, çocuklarıyla birlikte kaldırımında yürüyen bir ebeveyne rastlamanız mümkün. Bunun dışında binicilik eğitimi verilen yerler var ve at sahibi olana kadar buralarda hoş vakit geçirmek güzel bir seçenek olabilir.

İnsanoğlunun sırt
çevirdiği bu asil
hayvanların
özgürleşmesi ve
yeniden berekete
kavuşması beni
derinden
etkilemiştir.

NAZİFE YALÇIN SELÇUK
Tefekkür

Geçen gün görev yaptığım kursun kütüphanesine göz gezdirirken Özkan Öze'nin "Rabbim Allah" kitabıyla karşılaştım. Heyecanla raftan alıp hemen okumaya koyuldum. Bilenler bilir, Özkan Öze'nin kendine has üslûbu ve kalemi okuyucuyu bir anda kendi dünyasına çekiverir. Verdiği muhteşem örneklerin içerisinde kaybolurken şu cümleleri ayrı bir hayranlıkla okudum; "Allah eğer dileseydi tüm meyveleri pat diye yaratıverirdi. İşte o zaman biz Allah'ın, bir *tohum*dan bir filize, bir fidana oradan dallarında şeker gibi tatlı meyvelerin gülümsediği kocaman bir ağaca giden yolda yarattığı sayısız mucizeyi göremezdik. Sırf biz daha iyi görelim ve O'nun nasıl bir Rab olduğunu daha rahat düşünebilelim diye yavaş yavaş, aşama aşama, ağır ağır yaratır. Biz de bakar, seyreder ve O'nu böylece tanıyıp biliriz."

Bir yandan tefekkür hali nasıl da güzel kelimelerle buluşturulmuş diye düşünürken, diğer taraftan bu kadar nahif şekilde bizim görmemizi, akletmemizi isteyen Rabbimizi tanıyanlardan olduğumuz için de şükrediyordum. Uzun zamandır bu kadar derin düşünmediğimi, tefekkürden biraz uzaklaştığımı hissettim. Şefkatli bir tokat çarptı sanki yüzüme. Oysa görmeyi bilene minicik tohum bile kocaman ayetti. Güzel Rabbimiz aynı sudan, aynı güneşten ne çeşit lezzetler çıkarıp önümüze seriyordu. Evet, dileseydi pat diye yaratırdı ama yapmadı. Bizim için, düşünmemiz için, yeryüzündeki ayetlerle tanışabilmemiz için.

Rabbimiz Kur-an'ı Kerimde; "Yeryüzünde birbirine komşu kıtalar, üzüm bahçeleri, ekinler, çatalı çatalsız hurmalıklar vardır. Hepsi tek bir suyla sulanır. (Ama) bazısının lezzetini bazısından üstün kılarız. Şüphesiz ki bunda, akleden bir topluluk için ayetler vardır"* . Buyuruyor.

“Oysa görmeyi
bilene minicik
tohum bile
kocaman ayetti.”

Yaratılmış her şeye bu minvalde baktığımızda hayatımızın lezzetleneceğini düşünüyorum. Belki de, yeryüzündeki sayısız ayet bizimle tanışmayı bekliyordur. Gözlerimizi, kalbimizi açalım ki görelim, idrak edelim, zenginleşelim.

*13/Ra'd-4

REYHAN YILMAZ
Asr-ı Saadet'e Çıkan Sokak

Eskiden beri özellikle sokak tabelalarını okumayı severdi. Kulaklığını takıp kaldırımlarında rastgele sefer ettiği sokaklar, sanki onu aradığına götürecekmişçesine kendisine çekerdi.

Yazları en az iki ay süren uzun tatil günlerinde erken kalkılıp erken yatılan köylerinde akşamları yemekten sonra çay demlenene kadar "Eee geldi çattı vakit, bakalım bugün kısmetimizde hangi mübarek yıldız, hangi enfes kokulu çiçek varmış?" diyerek başlardı dedesi anlatmaya. Kendisi hariç beş kuzeni, babaannesi, annesi, yengeleri, babası ve amcaları... Halkanın ayrılmaz parçalarıydı. Öyle çok severdi ki Yusuf, o günleri, o günler içinde su gibi akıp giden hiç bitmesin istediği bu saatleri.

Dedesi Hayrullah Bey, tam bir peygamber ve sahabe aşığıydı. Birçok sahabeyi özellikleriyle bilirdi. Hele ki Efendimiz (sav) söz konusu olduğunda akan sular durur, sanki karşısındaymışçasına ayağa kalkarak huşû içinde bir mahcubiyete bürünür, yanakları kızarır, gözleri dolar ve o mübareğin mis gibi gül kokusunu duyuyormuşçasına kendinden geçerdi. Bu manzaraya şahit olan bir insanda Hayrullah Bey'e müthiş bir alâka ve Efendimiz'e (sav) karşı artan bir merak ve muhabbet uyanmaması imkânsızdı.

Gün içinde biçilmeyi bekleyen sapsarı tarlalarda, üzüm dolu bağlarda, rengarenk ve birbirinden lezzetli meyvelerin olduğu bahçelerde koşup oynarken dünya nimetlerini cömertçe kullarına sunan Yaradan'ın, akşam kurulacak olan mânevî sofrada hangi mübareği konu ettireceği, daha çocuk yaşta olan bizim iddia konumuz olurdu. Ben "Dedem bu akşam kesin Sa'd bin Ebû Vakkas'tan bahsedecek dün akşam onun adı geçti," diye diretirken kuzenim Akif "Hayır, bence Ebu Akil'i anlatacak geçen akşam öyle dedi," diye karşılıklı tatlı tatlı atıştırdık. Bu tatlı münâkaşa günün sonunda birimizin kazandığı, kaybedenin ise ebe olduğu zevkli bir oyuna dönüşürdü.

REYHAN YILMAZ
Asr-ı Saadet'e Çıkan Sokak

Bizler de dedem kadar olmasa da onun anlattıkları kadarıyla hem Peygamber Efendimiz'i hem Peygamberimizin ailesini hem de ashabını öğrenirdik. Bazı sabahlar kahvaltıda dedemin yüzü sıcacık mütebessimlenirdi. Böyle olduğu zamanlarda "Bugün yine keyfin yerinde baba. Hayırdır inşallah?" sorusunu soran babam ya da amcalarımdan biriyle aldığımız cevap hep aynı olurdu. Gözleri tek bir noktada sanki birini görüyormuşçasına ve dolu dolu, kalbimize kadar işleyen bakışıyla "Çok güzel bir rüya gördüm oğul ama bende kalsın," derdi dedem. Babaannem Hayriye Hanım'dan hiç bahsetmedim sanırım. O da en az dedem kadar Peygamberimize ve ashabına sevgi duyan, maneviyatı kuvvetli bir kadındı. Tüm huyları birbirine neredeyse denk olan bu mübarek çiftin ismini de Rabbim aynı harflerden denk getirmişti. Annem ve yengemler, babam ve amcamlar senelerce bu mübarek ve birbirine aşkla bağlı olan çiftin gölgesinde onları örnek alarak bizlere de model olarak yaşadılar. Dedem senelerce aynı aşk ve tutkuyla baktı neneme ve nenem de aynı aşk ve tutkuyla mukâbele etti hâlâ on sekizlikmiş gibi mahcupluk giydirdiği bakışlarıyla. İçimize muhabbetin, aşkın, maneviyatın tohumlarını küçüklükten bu iki güzel insan atmıştı. Ne güzel tohumlardı bu nüveler! Yine dedemin öğretmesiyle şükrediyordum işte bu nimete de.

"Hayatta tesadüf yoktur.
Her şey ilahi bir planla
işler. Okumasını
bilerseniz kâinat kitabı
çok şey söyler size.
Ağaçlar, kuşlar, nebâtat,
hatta sokak tabelaları
bile."

Ve bir gün... Aniden kaybettiğimiz dedemin daha toprağı kurumadan akşamına kaybettiğimiz nenem geldi aklıma. Dolaştığım, dolaşırken gittiğim geçmişin koridorlarında. Dedemin bir sözü çınladı o an kulaklarımda: "Hayatta tesadüf yoktur. Her şey ilahi bir planla işler. Okumasını bilerseniz kâinat kitabı çok şey söyler size. Ağaçlar, kuşlar, nebâtat, hatta sokak tabelaları bile." O esnada kaldırdı kafasını Yusuf, gezdiği sokağın ismine. "Hâtıra sokak," çok şaşırmıştı. Devam etti. Sırasıyla gezdiği sokaklar şu şekildeydi: "Güneş sokak, Yıldız sokak, Mağfiret sokak, Muhabbet sokak, Aşk sokak, Şükür sokak, Tohum sokak..." Yusuf'un zihninde tüm bu olup bitenler dolanıp dururken, kulaklığından kalbine yayılan ezgiye içine işlercesine eşlik ederek evinin yolunu tuttu:

"Arıyoruum Asr-ı Saadet'in devrini,
Ashab-ı Kehf'in yanında olmak istiyorum.
En karanlık bu devirde
Başımı eşiğine koymak
Ve senin için ağlamak
Ve erimek istiyorum..."

MALİK ÇEKMEGİL
Elbet

Ellerini aç sen göğe doğru,
Âmin diyen, çıkar elbet!
Âlem yanlış olsun, sen doğru;
Kıymet bilen, çıkar elbet!

Sen sıcak tut daima elini;
Öksüz bir baş, çıkar elbet!
O kadar da dert etme kefeni;
Seni örten bir kumaş, çıkar elbet!

Aptallaştırılınca insanlık, firavun gibi;
Bir Musa daha sudan, çıkar elbet!
Calut için hazırla topu, tüfeği;
Bir Davud daha sahradan, çıkar elbet!

Bağlanma bu kadar, burası dünya,
Vakit dolduğunda canın, çıkar elbet!
İstersen asilzade ol istersen parya;
O mahkemede hesap soranın, çıkar elbet!

Hele bir sabret, isyan etme hemen;
Derdi veren, derman verir elbet!
İşte sarp yokuş; kazanandır onu söken,
Yolda bir bardak su veren, çıkar elbet!

Efendim!
Binbir fırka olmuş, bak ümmetine;
İpine sınıksız sarılan, çıkar elbet!
Malik'in içi yanar bu milletin haline;
Bu yangını söndüren, çıkar elbet!

SEDA BAYRAK DURGUT

Yeşermek, yürürken

Kimi zaman, edebiyatla ilgilenen kişilerle yapılan röportajlarda sorulan sorular, hatta dürüstçe söylemek gerekirse sorulardan ziyade cevaplar, zihnimde vaktiyle atıp unuttuğum tohumların filizlerini yeşertiyor... Geçtiğimiz aylarda yeni kitabı yayımlanan kıymetli Şair Yunus Karadağ ile yapılan röportajın karşıma çıkması, tam da bu yeşermeye delâletmiş meğer.

Röportajda yer alan sorulardan biri şöyleydi: Deftere mi yoksa bilgisayara mı yazarsınız? Bu soruya verilebilecek sıradan ve olağan birkaç yanıtı tahmin edersiniz, o sebeple hız kesmeden bu kısmı geçiyorum. Gelelim Yunus Bey'in yanıtına: "Orhan Veli'nin bir şiiri var, diş fırçasını sardığı kağıtta buluyorlar ve ölümünden sonra yayımlanıyor. Acaba şiir yazdığı kâğıda mı sarmıştı fırçasını, yoksa fırçasını sardığı kâğıda mı şiir yazmıştı? Yani şu ya da bu diye bir şey yok, hem o hem bu, o an elimde ne varsa."

Hayat boyu, çıktığımız - çıkacağımız yolculuklar için farklı vasıtalar seçiyoruz kendimizce. Kimimiz yoldan çıkarım korkusuyla yavaş gidiyor, kimimiz varacağımız yerin neresi olduğunu bilmeden, yetişememekten korkuyor, frene basmaktan geri duruyoruz. Öyle veya böyle, evet şu veya bu şekilde kaydediyoruz yaşananları satırlara, sayfalara...

Peki, anıları yazdığımız sayfalara mı sarıyoruz hayatımızı, yoksa hayatımızı yazdığımız sayfalara mı sarıyoruz anılarımızı?

Gün doğumunun aydınlığı yansıyor zihnimde yeşeren filizlere. Zira sebepler sonuçlara bağlı ve sonuçlar yollara. Hangi yoldan gideceğimiz önemliyken, hangi yoldan geldiğimiz neden önemsiz olsun?!

"Anıları yazdığımız
sayfalara mı
sarıyoruz
hayatımızı, yoksa
hayatımızı
yazdığımız sayfalara
mı sarıyoruz
anılarımızı?"

Yolun sonunu görememek acı, lâkin yolcu olmanın hatırına geçmişe göğüs germek neden zor olsun? Anılar sarmalayıp kanatsa da yaraları bazen, mâzi aydınlatır sırlı yolları... Karanlık, geçmişin yoldaşı; kelimeler hüznün kanatları olur...

Anıları sardığımız sayfalar hayatın beklenmeyen satırlarından yeşerir. O veya bu şekilde yaşayacağız evet. Öyleyse, o an önümüzde hangi yol varsa gitsek yüreklice; etrafımızı kuşatan o eşsiz Güçle! Yeşersek, şiir olup dökülsek yollara...

Vesselâm.

“Mazhar-ı feyz olamaz düşmiyecek hâke nebât
Mütevazî olanı rahmet-i Rahmân büyütür

Lâ Edrî